

בעזהש"ת

לחזות בנועם

עניינים המתבארים במאמר

ביאור סמיכות ואתה תחזה - למתן תורה

כל דיין שדן דין אמת 'לאמתו'

מציאות אלקותו ית' בכל הדברים

מה צדיכים לכוון בשעת מו"מ

גליון כ • פרשת יתרו • תשפ"ד

ז"ל על-ידי חבורת נועם ה' החסידי ברסלב ירושלים עיה"ק

ניצוצות אור מתוך המאמר

וְצִרִיךְ כָּל אָדָם לַיָּדַע וּלְהֵאֱמִין תָּמִיד בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁבְּכָל
דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אִפְלוּ בְּכָל עֶסְקֵי חַל, בְּכֻלָּם מְלַבֵּשׁ חַיּוֹת אֱלֻקוֹת,
שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַמְּחַיֶּה וּמְקִיֵּם אֶת הַדְּבָר. וְזֶה עֶקֶר
עֶסֶק הַמְּשֻׁאֲזֵמֵת בְּרִי לְהַעֲלוֹת וּלְבַרֵּר הַנִּיצוֹצוֹת הַקְּדוּשִׁים
שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמִים שָׁם.

מאמרים ופנינים על פרשת השבוע ומועדי השנה
לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו
מתוך מעינות דברי קדשו של
הרה"ק מוהר"ר **נתן מברסלב** זצוק"ל
בספה"ק ליקוטי הלכות

לכל הערה הארה תגובה או הצעה נא לפנות ל:

lb1877300@gmail.com

וכן ניתן להקדיש הגליון להצלחה ולישועה בכתובת הנ"ל
להדשמה לקבלת הגליון השבועי יש לשלוח בקשה לכתובת הנ"ל

מאמר אמרי נועם

למצוא אלקותו ית' בכל הדברים שבעולם

כל המשא ומתן הוא כולו תורה - צריך כל אדם לידע ולהאמין שבכל דבר ואפ' בעסקי חול מלובש חיות אלקות - מי שאינו מקשר מחשבתו לתורה בשעת עשיית משא ומתן ענשו לכוא לפני דיינים לדין תורה - הדיינים מגלים התורה שמלובש במשא ומתן - העולם היה תלוי עד ששה בסיון כי אז נתגלה שיש בכל דבר תורה

וַאֲתָהּ תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל וְרֵאֵי אֱלֹקִים אֲנָשֵׁי אֱמֶת שְׂנֵאֵי
בְּצַע (שְׁמוֹת י"ח, כא).

באמת כל המשא ומתן הוא תורה

על פי מה שכתב בליקוטי מוהר"ן (סי' ר"פ) וז"ל דַע מִי שְׁצָרֶיךָ לְדוֹן לְפָנֵי דַיָּנִים בְּדִין תּוֹרָה, זֶה לּוֹ עֲנֵשׁ וּנְקָמָה שֶׁהַתּוֹרָה נּוֹקֶמֶת בּוֹ, כִּי בְּאֱמֶת כָּל הַמְּשָׂא-וּמִתָּן הוּא תּוֹרָה, כִּי לְמִשְׁלַל הַדִּין הַמְּחַלֵּף פָּרָה בַּחֲמוּר הוּא תּוֹרָה וּמִכָּל שֶׁכֵּן פְּשְׁעוֹשִׁין הַדָּבָר בְּעֶצְמוֹ הוּא בּוֹדְאֵי תּוֹרָה, (וּכְמוֹ שְׁמִסְפָּרִין כָּל זֶה בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב זְכוּרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ). וְעַל כֵּן פְּשְׁעוֹשִׁין מְשָׂא וּמִתָּן צָרֶיךָ שִׁיקְשֶׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ רַק בְּהַתּוֹרָה וְהַדַּיָּנִים הַמְּלַבְּשִׁים שֵׁם.

אם עוקר מחשבתו מן התורה כשעוסק במשא ומתן
ענשו שבא לפני דיינים לדין תורה

ומי שעוקר המשא ומתן מן התורה, ונופל אל המשא ומתן בעצמו,

ואינו מקשר מחשבתו אל התורה המלבש שם, אזי ענשו, שאחר-כך הוא צריך לדון בדין תורה, ואזי צריך לחזור ולהביא כל הדברים וכל המחשבות וכל העסקים שהיה לו בשעת המשא ומתן מתחלתו ועד סופו, צריך להביא הכל אל התורה, דהינו שצריך לחזור ולספר הכל לפני הדינים, והם פוסקים על זה דין תורה, נמצא שחזר ונעשה מכל דברי המשא ומתן תורה, עכ"ל הק' (עי"ש באריכות).

הדיינים צריכים לגלות האלוקות והתורה שיש בכל עסק שבעולם

ובליקוטי הלכות (הל' דיינים הל' ד') מבאר נמצא, שהדיינים היושבין על המשפט לפסק דין תורה הם צריכין להעלות ולתקן מה שקלקלו אלו הבעלי דינים, ועל-כן הדיינים נקראים 'אלקים', כמו שכתוב (שמות כב, ח): "עד האלקים יבא דבר שניהם", כי זה עקר מעשה הדיינים שצריכין לגלות האלקות השוכן בכל דבר ובכל עסק שבעולם, שהוא התורה שמלבש בכל דבר שבעולם, שמשם עקר בריאת הדבר וקיומו וחיותו.

צריכים להאמין שבכל דבר מלובש אלוקות, והעסק של משא ומתן הוא כדי לברר ניצוצות הק' שנפלו לשם

כי באוריתא ברא קדשא בריך הוא עלמא, כמו שכתוב (משלי ח, ל): "ואהיה אצלו אמון" - אל תאמר 'אמון' אלא 'אמן' וכו', (זהר תרומה קסא). והתורה היא כלא אלקות, כי (זהר אחרי עג): 'קדשא בריך הוא ואוריתא וישראל כלא חד' (הקדוש-ברוך-הוא והתורה וישראל אחד הם), כי על-ידי התורה שקבלו ישראל נתגלה אלקותו השוכן בכל דבר ומחיה אותו, וצריך כל

אָדָם לִידַע וּלְהֶאֱמִין תְּמִיד בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁבִכַל דְּבַר שְׁבַעוּלָם, אִפְלוּ בְּכָל עֶסְקֵי חַל, בְּכָל־מְלַבֵּשׁ חַיִּית אֱלֻקוֹת, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַמְּחִיָּה וּמְקִיִּים אֶת הַדְּבָר. וְזֶה עֵקֶר עֶסְק הַמְּשָׂא-וּמִתֵּן כְּדֵי לְהַעֲלוֹת וּלְבַרֵּר הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמִים שָׁם.

**בירור הניצוצות הוא ע"י משא ומתן באמונה,
ובהתקשרות להתורה**

וְהַכֵּל תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם עוֹסֵק בְּמְשָׂא-וּמִתֵּן בְּאִמוּנָה, וּמְקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַמְּשָׂא-וּמִתֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלָה וּמְבַרֵּר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבַּהַמְּשָׂא-וּמִתֵּן, וּמְנַשֵּׂא וּמְרִים אוֹתָם לְמְקוֹמָם וְשָׂרָשָׁם, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה, אָבֵל זֶה שֶׁעֵקֶר הַמְּשָׂא-וּמִתֵּן מִן הַתּוֹרָה, וְלֹא קֶשֶׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַמְּשָׂא-וּמִתֵּן אֲזִי עֲנִשׁוּ שְׂצֻרָיָהּ לְבוֹא לְפָנֵי הַדִּיּוּנִים, וּלְסַפֵּר לְפָנֵיהֶם כָּל עֶסְק הַמְּשָׂא-וּמִתֵּן, וְהֵם עוֹשִׂים מִזֶּה תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן הַדִּיּוּנִים נִקְרָאִים 'אֱלֻקִּים', כִּי הֵם מְגַלִּין הָאֱלֻקוֹת, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמִים בְּכָל דְּבָר וְעוֹשִׂין מִזֶּה תּוֹרָה, כִּי הֵם פּוֹסְקִים דִּין תּוֹרָה עַל עֶסְק חַל שֶׁל מְשָׂא-וּמִתֵּן גְּשָׁמִי שֶׁעֵבֵר בֵּין שְׁנֵי אָנָשִׁים. נִמְצָא, שֶׁהֵם עוֹשִׂים תּוֹרָה מְדַבְּרִים גְּשָׁמִים שֶׁל חַל, וְהַתּוֹרָה הִיא אֱלֻקוֹתוֹ וְאַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן הֵם נִקְרָאִים 'אֱלֻקִּים'.

צריכים לתקן המשא ומתן במחשבה דיבור ומעשה

כִּי תִקּוֹן כָּל הַמְּשָׂא וּמִתֵּן הוּא עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה בְּחִינוֹת, כִּי צְרִיכִין לְקַשֵּׁר פְּנִימִיּוֹת הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַתּוֹרָה, רַק חִיצוֹנִיּוֹת הַמַּחֲשָׁבָה יִהְיֶה בְּהַמְּשָׂא וּמִתֵּן, וְזֶה תִקּוֹן אֶחָד שֶׁהוּא תִקּוֹן הַמַּחֲשָׁבָה לְקַשְׁרָהּ אֶל הַתּוֹרָה - גַּם צְרִיכִין

לעשות המִשָּׂא ומִתֵּן בְּאִמוּנָה, שְׁלֹא יִשְׁנֶה דְּבוּרוֹ לְעוֹלָם וַיְהִי הֵן הֵן וְהֵלֵאוּ לָאוּ, וְזֶה תִּקּוּן שְׁנִי - וְגוּף הָעֵסֶק שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן בְּעֶצְמוֹ, דְּהֵינּוּ מֵהַ שְׁקוּנָה אִו מוֹכֵר וְכו' שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת מִהַקְּלָפוֹת, זֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוּן שְׁלִישִׁי.

תיקון הדיבור הוא ע"י האמונה דהיינו לעשות משא ומתן בנאמנות ובאמת

וְאֵלוּ הַשְּׁלֹשָׁה תִּקּוּנֵי צְרִיכִין בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְהֵם בְּחִינַת תִּקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה וְהַדְּבוּר וְהַמַּעֲשֵׂה, כִּי צְרִיכִין לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי גּוּף הַמַּעֲשֵׂה וְהָעֵסֶק שֶׁעוֹשִׂין וְעוֹסְקִין בְּזֶה הַדְּבָר, וְזֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַמַּעֲשֵׂה - אֲךָ אִי אֶפְשָׁר לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת עַל יְדֵי הָעֵסֶק וְהַמַּעֲשֵׂה שֶׁעוֹשִׂין כִּי אִם עַל יְדֵי הָאִמוּנָה, כִּי עֵקֶר הַבְּרוּר עַל יְדֵי, (כְּמֵבֵאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְעַן שָׁם). וְעֵקֶר הָאִמוּנָה תְּלוּיָהּ בְּהַדְּבוּר, בְּבְחִינַת אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי, וּבִפְרָט לְעִנְיַן הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁעֵקֶר הַפְּסָק שֶׁל הַדִּין תּוֹרָה הוּא כְּפִי הַדְּבָרִים שֶׁיִּצְאוּ מִפִּיו בְּשַׁעַת הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, וְעַל כֵּן הָאִמוּנָה הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַדְּבוּר.

השלמת תיקון המשא ומתן הוא כשמקשר מחשבתו לתורה ודיניה

אָבֵל גַּם לְהָאִמוּנָה אֵין כַּח לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁמֻקְשָׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, עַל יְדֵי זֶה נִשְׁמֶרֶת הָאִמוּנָה שְׁלֹא תִפְגַּם חֵס וְשְׁלוֹם, וַיֵּשׁ לָהּ כַּח לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת, אָבֵל בְּלֹא הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם, תִּתְקַלְקַל אִמוּנָתוֹ בְּעֶצְמוֹ, וְלֹא דֵי שְׁלֹא יִבְרַר

הנִיצוּצוֹת, אִף גַּם יִשְׁנָה וַיַּחְלִיף דְּבוּרוֹ וַיִּפְגַּם אֲמוּנָתוֹ, עַל כֵּן צָרִיכִין לְקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן וְזֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַמַּחֲשָׁבָה, וְאֵז נִשְׁלַם תְּקוּן הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן בְּשִׁלְמוֹת, כִּי נִתְתַּקֵּן הַמַּחֲשָׁבָה וְהַדְּבוּר וְהַמַּעֲשֶׂה, עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא תְּקוּן הַמַּחֲשָׁבָה, וְעַל יְדֵי הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא תְּקוּן הַדְּבוּר, וְעַל יְדֵי בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת, שֶׁהֵם תְּקוּן הַמַּעֲשֶׂה, כִּי עַקֵּר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת הוּא בְּעֵשִׂיָה כְּיָדוּעַ.

כשעושה ג' התיקונים מתקדש האדם בשלוש קדושות

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת, "קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", כִּי עֲנִין זֶה הוּא בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָל מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה, הֵן אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, אוֹ אֵיזָה מְלֹאכָה וְעֵסֶק וְכוּ', בְּכֻלָּם צָרִיכִין שְׁלֹשָׁה תְּקוּנִים הַנִּזְכָּרִים, דְּהֵינּוּ לְקַשֵּׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה הַמְּלַבֵּשׁ בָּזֶה הַדְּבָר, וְלִהְיוֹת חֲזוֹק בְּאֲמוּנָה יְתֵרָה, לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבַרֵר נִיצוּצוֹת, עַל-יְדֵי הַעֲשִׂיָה וְהַעֲסֵק שֶׁהוּא עוֹסֵק. וְכִשְׁעוֹשֶׂה כָּל הַעֲסָקִים שֶׁבְּעוֹלָם בְּקִדְשָׁה זֹאת, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַדֵּשׁ בְּשִׁלֵּשׁ קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם קְדוּשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה, וְהַדְּבוּר, וְהַמַּעֲשֶׂה.

פעולות האדם פועלות ג' קדושות למעלה ונתגלה ש'מלא כל הארץ כבודו'

וְאֵזִי נִתְעַלָּה קְדוּשַׁתוֹ יִתְבַּרְךָ לְמַעְלָה בְּבְחִינַת 'שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת', כִּי בְּאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא אֲתַעֵר לְעֵלָא, [כשנתעורר למטה נתעורר גם למעלה], וְאֵזִי נִתְגַּלָּה כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי מְגַלִּין שֶׁבְּכָל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם מְלַבֵּשׁ כְּבוֹד אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְזֶהוּ שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ בְּשִׁלֵּשׁ קְדוּשׁוֹת הַנִּזְכָּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַמַּחֲשָׁבָה וְהַדְּבוּר וְהַעֲשִׂיָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַלָּה קְדוּשַׁתוֹ יִתְבַּרְךָ לְמַעְלָה, בְּבְחִינַת 'שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת', עַל-

יְדִי־זָה נִתְגַּלָּה כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", כִּי עַל־יְדִי־זָה מְגַלִּין שְׂבָכָל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם מְלַבֵּשׁ כְּבוֹד אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ".

גם בעל הדין הזכאי נקרא רשע בתחילת הדין בגלל שפגם באמונה

זֶהוּ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, וְכִשְׂיָהוּ הַבְּעָלִי דֵינִין עוֹמְדִין לְפָנֶיךָ יְהוִי בְּעֵינֶיךָ כְּרָשָׁעִים, וְכִשְׁנַפְטָרִין מִלְּפָנֶיךָ יְהוִי בְּעֵינֶיךָ כְּזָכָאִין, כְּשֶׁקְּבָלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין. וְהוּא תְּמוּנָה לְכַאוּרָה מְדוּעַ מִתְחַלֶּה שְׁנֵיהֶם כְּרָשָׁעִים, מָה חָטָא הַזָּכָאִי בְּדִין, וְגַם מִפְּנֵי מָה אַחַר כֵּן שְׁנֵיהֶם כְּזָכָאִין, אִךְ עַל פִּי הַנַּ"ל נִיחָא, כִּי בְּוֹדָאֵי בְּתַחֲלָה שְׁנֵיהֶם כְּרָשָׁעִים אֶפְלוּ הַזָּכָאִי וְהִטּוּעֵן אֲמַת, כִּי עַל כָּל פְּנִים פָּגַם בְּהַעֲסֵק שְׁלוֹ וְרַחֲקוּ מִהַתּוֹרָה וְלֹא קָשַׁר מִחֻשְׁבָּתוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, שֶׁמִּחְמַת זֶה נֶעֱנַשׁ שֶׁהִכְרַח לְבוֹא לְדִין תּוֹרָה וְעַל כֵּן בְּוֹדָאֵי נִחְשָׁב גַּם הוּא כְּרָשָׁע, כִּי עַקֵּר צְדָקַת יִשְׂרָאֵל הִיא הַתּוֹרָה וְהָאֲמוּנָה בְּחִינַת וְצַדִּיק בְּאֲמוּנָתוֹ יִחְיֶה, וּמִחְמַת שְׁיִשְׂרָאֵל כָּלֵם מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים עַל כֵּן נִקְרָאִים כָּלֵם צַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְעַמְךָ כָּלֵם צַדִּיקִים" אֲבָל זֶה שֶׁפָּגַם בְּאֲמוּנָה וּבְהַתּוֹרָה בְּשַׁעַת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן, שֶׁמִּחְמַת זֶה הִכְרַח לְבוֹא לְדִין תּוֹרָה, עַל כֵּן נִחְשָׁב כְּרָשָׁע.

כשנפטרים מלפני הדיינים שניהם זכאין כי תקנו הקלקול ונתקשרו מעשיהם לתורה

אֲבָל אַחַר כֵּן כְּשֶׁנַּפְטָרִין מִלְּפָנֵי הַדַּיָּנִים שְׁנֵיהֶם כְּזָכָאִין כְּשֶׁקְּבָלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַדִּין תּוֹרָה, וְעַל יְדֵי זֶה חֲזְרוּ וְתַקְּנוּ מִה שֶׁקְּלָקְלוּ וְחָזְרוּ וְנִעְשָׂה מִהַמַּשָּׂא וּמַתָּן תּוֹרָה, עַל יְדֵי שֶׁקְּבָלוּ אֶת הַדִּין תּוֹרָה שֶׁפָּסְקוּ הַדַּיָּנִים עַל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן שְׁלָהֶם, עַל כֵּן נִחְשָׁבוּ כְּזָכָאִין, כִּי אֶפְלוּ זֶה שֶׁטּוּעֵן בְּתַחֲלָה אֵיזָה שֶׁקֵּר

וּרְמָאוֹת נִחְשָׁב עֵתָה כְּזָכָא אַחַר שְׁקִבֵּל אֶת הַדִּין וְנִעֲשֶׂה מְכַל הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁלוֹ תוֹרָה, כִּי גַם מִתְחַלֵּה לֹא בָּא אֶל הַשְּׁקֵר וְהַרְמָאוֹת כִּי אִם מִחֲמַת פְּגָם הַנִּלְעַל עַל יְדֵי שְׁלֹא קִשְׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִפְגְּמָה הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה בָּא לִיְדֵי שְׁקֵר וְשִׁנּוּי וְרְמָאוֹת שֶׁהוּא הִפְךָ הָאֱמוּנָה, כִּי יִשְׂרָאֵל אֵינֶם חֲשׂוּדִים עַל שְׁקֵר גָּמוּר, כִּי שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עֲוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כִזָּב וְעַקֵּר הַשְּׁקֵר שֶׁל הַטּוֹעֵן שְׁקֵר נִמְשָׁךְ מֵאִיזָה טְעוּת, שְׁטוּעָה בְּעֲצֻמוֹ וּמוֹרָה לוֹ הֵתֵר כְּעֵין שְׂאֵמְרוֹ רַבּוּתֵינוּ ז"ל חֲזָקָה אֵין אָדָם מֵעַז פָּנָיו וְכּוֹ' וְאִשְׁתַּמּוּטִי הוּא דְקָא מְשַׁתְּמִיט אוֹ סִפְק מְלוּה יִשְׁנָה יֵשׁ לוֹ עֲלָיו, [חֲזָקָה שְׂאֵין אָדָם מֵעִיז פָּנָיו לִפְנֵי בַעַל חוּבוֹ לּוֹמֵר לוֹ שְׁלֹא לוֹוֵה, וְמָה שְׂאוֹמֵר שְׁלֹא לוֹוֵה, הוּא מִשׁוּם שְׂמוּצָא בַעֲצֻמוֹ אִיזָה תִירוּץ לּוֹמֵר שְׁלֹא לוֹוֵה].

ע"י שאינו מקשר מחשבתו לתורה באים לו כל מיני התרים לשקר

וְכָל אֵלוֹ הַהֲשַׁמְטוֹת וְהַהֲתָרִים שֶׁל טְעוּת שְׁלוֹ נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שְׁלֹא קִשְׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה, כִּי אִם הִיָּה מְקַשֵּׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ אֶל הַתּוֹרָה שְׁבַה־מַּשָּׂא וּמִתֵּן הִיָּה נִשְׁמֵר הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ שְׁלֹא לְבוֹא לִיְדֵי טְעוּתִים אֵלוֹ שֶׁהֵם פְּגָם הָאֱמוּנָה, עַל כֵּן עֵתָה אַחַר שְׁקִבֵּל עֲלָיו אֶת הַדִּין תּוֹרָה, וְכִבֵּר חֲזַר וְנִעֲשֶׂה מִהֶעֱסַק שְׁלוֹ תּוֹרָה כְּבָר נִתְתַּקֵּן הַפְּגָם שְׁלוֹ שְׁעַקֵּר הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן מִהַתּוֹרָה, שְׁמִשְׁם בָּא הַטְּעוּת וְהַשְּׁקֵר שְׁלוֹ, כִּי הִלֵּא עֵתָה חֲזַר וְנִעֲשֶׂה מִהֶעֱסַק שְׁלוֹ תּוֹרָה, עַל כֵּן גַּם הוּא נִחְשָׁב כְּזָכָא, וְעֵתָה מִבְּאֵרֶת הַמְּשַׁנָּה עַל מְכוּנָה בְּרָה פְּחָמָה.

הדיין משרה שכינה בישראל ע"י שעושה מעסקי החול תורה

וְזֶהוּ שְׂאֵמְרוֹ רַבּוּתֵינוּ ז"ל (סְנֵהֲדָרִין ז): כָּל דִּין שְׁדָן דִּין אָמֵת לְאָמֵתוֹ

מִשְׁרָה שְׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי בְּדַאי מִשְׁרָה שְׂכִינָה מֵאַחַר שֶׁעָשָׂה מְכַל עֶסְקִי חַל תּוֹרָה, וּמִגְלָה שְׁמַלְא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. שְׁבַכְל הַדְּבָרִים שְׁבַעוֹלָם מְלַבֵּשׁ תּוֹרָה, עַל־כֵּן בְּדַאי מִשְׁרָה שְׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עֵקֶר הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה שֶׁשְׂכִינַת אֱלֹהוֹתוֹ בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁבַעוֹלָם, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַדִּין שֶׁדִּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְזֶהוּ שֶׁדִּקְדָּקוֹ רְבוּתִינוּ ז"ל וְאָמְרוּ (שַׁבָּת י: מִגְלָה טו:): 'כָּל דִּין שֶׁדִּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ' בְּכַמּוֹה מְקוֹמוֹת, וְדִקְדָּקוֹ הַמְּפָרְשִׁים (תּוֹסֵפוֹת שֵׁם) תַּבַּת 'לְאֱמֶתוֹ' שֶׁהוּא לְכַאוֹרָה מִיָּתֵר. [כַּמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף בְּתַחֲלַת הַטּוֹר חֲשׁוֹן מִשְׁפֵּט (סִימּוֹן א'), עֵין שֵׁם]. אָךְ עַל־פִּי הַנ"ל מְדַקְדֵּק יָפָה, כִּי זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁיְדִין הַדִּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, דִּהְיִנוּ שֶׁיִּקְשֶׁר וְיַעֲלֶה כָּל הַחִיּוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת שֶׁבַּהֶעֶסֶק שֶׁדִּנְיָן עָלָיו, אֶל הַתּוֹרָה, שֶׁנִּקְרָאת אֱמֶת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ב, ו): "תּוֹרַת אֱמֶת".

**דין אמת 'לאמתו' היינו שמעלה האמת לשורש האמת
שהוא התורה**

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'דִּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ' שֶׁמְקַשֶּׁר הָעֶסֶק שֶׁעָלָיו פָּסְקוּ הַדִּין אֱמֶת, הוּא מְקַשֶּׁר אוֹתוֹ לְשֶׁרֶשׁ הָאֱמֶת שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, דִּהְיִנוּ שֶׁזוֹכִין לְהַעֲלוֹת וּלְקַשֶּׁר כָּל הָעֶסֶק שֶׁדִּנְיָן עָלָיו אֶל הַתּוֹרָה. כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיְדִין הַדִּין דִּין אֱמֶת, אֲבָל אֵינוֹ 'לְאֱמֶתוֹ', דִּהְיִנוּ שֶׁגוּף הַדִּין אֱמֶת שֶׁמְזַכֶּה אֶת הַזְּכָאִי וּמְחַיֵּב אֶת הַחַיֵּב, אֲבָל אֵינוֹ מְשִׁים לֵב לְקַשֶּׁר הָעֶסֶק שֶׁפָּסְקוּ עָלָיו דִּין אֱמֶת אֶל הַתּוֹרָה, אָךְ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁיְדִין דִּין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, שֶׁהֶעֶסֶק שֶׁדִּנְיָנוּ עָלָיו דִּין אֱמֶת, יִזְכּוּ לְהַעֲלוֹתוֹ וּלְקַשְׁרוֹ לְאֱמֶתוֹ, לְשֶׁרֶשׁ הָאֱמֶת, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, דִּהְיִנוּ שֶׁיִּחְזְרוּ וְיַעֲלוּ וְיִנְשְׂאוּ כָּל הָעֶסֶק, וְיַעֲשׂוּ מְנוּחַת תּוֹרַת אֱמֶת. וְאִזּוֹכָה לְכָל מַה שֶׁאָמְרוּ רְבוּתִינוּ ז"ל עַל זֶה, דִּהְיִנוּ שֶׁנַּעֲשֶׂה שֶׁתֵּף לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וּמִשְׁרָה שְׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל. כִּי בְּחִינָה זֹאת כְּשֶׁזוֹכִין לְהַעֲלוֹת

כָּל הַדְּבָרִים אֶל הַתּוֹרָה, זֶהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וּבְחִינַת הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

הדיינים צריכים ביותר לקשר עסקיהם ומחשבתם לתורה

זֶה וְאֵתָה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל, יִרְאִי אֱלֹקִים, אֲנָשֵׁי אָמֶת, שְׁנָאֵי בְּצַע, וְשִׁמְתָּ עֲלֵיהֶם וְכוּ', אֲנָשֵׁי חֵיל - זֶה בְּחִינַת בְּעָלֵי כַח לְמַלְחָמָה, בְּחִינַת (תהלים י"א, מ): "וְתִאָּזְרְנִי חֵיל לְמַלְחָמָה", כִּי הַדִּיָּנִים צָרִיכִין לְחֹזֵר וּלְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת מִהַמְּשָׂא־וּמִתָּן, וְלַעֲשׂוֹת מִהַמְּשָׂא־וּמִתָּן תּוֹרָה, וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִיּוֹת אֲנָשֵׁי חֵיל, הֵינּוּ בְּעָלֵי כַח לְמַלְחָמָה, לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת מִעֲמֻקֵּי הַקְּלֹפּוֹת. יִרְאִי אֱלֹקִים - זֶה בְּחִינַת 'אָמוּנָה־מְלֻכּוֹת' [אמונה שהוא ספירת המלכות כידוע], שְׁנִקְרָאת יִרְאָה, בְּחִינַת 'מוֹרָאָה שֶׁל מְלֻכּוֹת', וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת י"ד, לא): "וַיִּרְאוּ הָעָם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ בֵּה" וְכוּ', כִּי יִרְאָה בְּחִינַת אָמוּנָה. אֲנָשֵׁי אָמֶת - זֶה בְּחִינַת בְּעָלֵי תּוֹרָה, שְׁנִקְרָאת אָמֶת, הֵינּוּ שֶׁהַדִּיָּנִים צָרִיכִין כָּל הַשְּׁלֵשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּזְכָּר, לְקַשֵּׁר מִחֻשְׁבָּתָם אֶל הַתּוֹרָה תָּמִיד וְלִהְיוֹת צָרוּר בְּאָמוּנָה יְתָרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לָהֶם כַּח לְמַלְחָמָה לְבָרֵר הַנִּיצוּצוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה חוֹזְרִים וּמְתַקְּנִים הָעֵסֶק שֶׁפָּגְמוּ בוֹ הַבְּעָלֵי דִיָּנִים שֶׁרְחֲקוּ אוֹתוֹ מִהַתּוֹרָה, כִּי עֵתָה הֵם פּוֹסְקִים עַל זֶה דִּין אָמֶת, דִּין תּוֹרָה, וְחוֹזְרִים וְעוֹשִׂים מִהַמְּשָׂא־וּמִתָּן תּוֹרָה.

זֶהוּ שְׁנָאֵי בְּצַע, וּפִרְשׁ רַש"י, 'שְׁשׂוֹנָאִים מְמוּנִים בְּדִין'. כִּהֵי־א דְאִמְרִינָן 'כָּל דִּינָא דְמִפְקִין מִנִּיה מְמוּנָא בְּדִינָא, לְאוּ דִינָא הוּא', הֵינּוּ שֶׁהַדִּין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִעֲסָקִים וּמְשָׂא־וּמִתָּן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם תּוֹרָה, מִכָּל שְׁכֵן שֶׁצָּרִיךְ לְזַהֵר בְּמְשָׂא־וּמִתָּן שְׁלוֹ, שְׁלֵא יִצְטָרֵךְ לְבוֹא לְפָנָי דִּינִים, דְּהֵינּוּ שְׁלֵא יַעֲקֹר הַמְּשָׂא־וּמִתָּן שְׁלוֹ מִהַתּוֹרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְבוֹא לְפָנָי

דינים. ועל-כן צריך להיות שונא בצע שלא יצטרך לבוא לפני דין תורה - ובשביל זה צריכין שלשה דינים, כמו שכתוב (שמות כב, ח): "עד האלקים יבא דבר שניהם", ומזה למדו רבותינו ז"ל כמה דינים צריכין, כמבאר בגמרא, כדי לתקן שלשה תקונים אלו שפגמו בהם הבעלי דינים על ידי שלא קשרו המשא ומתן אל התורה, ועכשו צריכין לתקן זה על ידי הדין תורה שפוסקין הדינים, וחוזרין ועושין מהמשא ומתן תורה, ואז חוזרין ונתתקנין כל השלש בחינות הנ"ל על פן צריכין שיהיו הדינים לפחות שלשה דוקא כנגד שלשה תקונים הנ"ל.

עיקר קיום העולם הוא ע"י שמגלים שהתורה מקיימת הכל

וזה שנסמכה פרשת מתן תורה לפרשת ואתה תחזה שמדבר ממנוי הדינים וכן לאחריה נסמכה לפרשת משפטים, וכמבאר במדרש (שמות רבה פרק ל), כי הדינים הדין תורה באמת, הם עושין תורה מפל הדברים שבעולם שזה עקר מתן תורה, עקר קיום העולם על ידי שמגלין שהתורה מקיימת הכל - ובשביל זה היה כל העולם תלוי עד ששה בסיון שבו קבלו ישראל את התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח), כי אז נתגלה שה' יתברך ברא את העולם ומקים את העולם על ידי התורה שזה עקר קיום העולם, וכל זה נעשה על ידי הדינים שעושין תורה מפל הדברים, ועל פן נסמכה פרשת הדינים למתן תורה.

נקודות מתוך המאמר לעובדא ולמעשה

◇ צריכים לדעת שבכל הדברים שבעולם, בין באכילה ושתיה, ובין במו"מ, ובכל הדברים, נמצא אלקותו ית', שמחיה ומקיים את הדבר הזה, ע"י אותיות התורה המלוכשים בזה הדבר, וע"י שהאדם מקשר מחשבתו בשעת עשיית הדברים הגשמיים להתורה והאלקות שנמצא שם, עי"ז מעלה את האותיות [הניצוצות] להשי"ת.

◇ וצריכים ג' תיקונים, **במחשבה בדיבור ובמעשה** כדי לתקן כל דבר, דיבור - הוא אמונה, להאמין שהשי"ת ברא ומחיה את הדבר הזה, וכן לעשות משא ומתן באמונה שלא לשנות את הדיבור, מהן לאו ומלאו הן, שזהו מו"מ באמונה, כי ע"י שמדברים דיבורי אמונה מגיעים לאמונה, מחשבה - לקשר מחשבתו בשעת עשיית כל הדברים אל התורה והדינים שמלוכשים בזה הדבר, וע"י זה שמקשר מחשבתו אל התורה נשמר האמונה ג"כ של יהיה נפגם, עשיה - הוא כפשוטו לעשות הדבר, כי ע"י המחשבה והדיבור כנ"ל זוכה לברר הניצוצות הקדושה במעשיו.

◇ מי שלא קישר מחשבתו בשעת עשיית המו"מ אל התורה, אזי ענשו שצריך לבוא לדין תורה, ולספר הכל, כל מה שעבר בעסק הזה בין מעשה ובין מחשבה, והדיינים פוסקים על זה את דין התורה, נמצא שעכשיו נתהפך כל המו"מ שלו לתורה, וזהו 'תיקונו' על מה שלא קישר מחשבתו אל התורה, שעכשיו נעשה מהכל תורה, וצריכים הדיינים לכוון להעלות כל העסק ומו"מ הזה שפוסקים עליו הדין תורה, לתורה שמלוכש בתוכו, ועי"ז מתקנים הפגם שפגמו אלו הבעלי דינים, וזה פירוש כל דיין שדן דין אמת 'לאמתו', היינו שאינו מספיק לדון סתם דין אמת, רק שצריכים שיהיה גם 'לאמתו', לקשר את עצמו אל התורה שנמצא בתוכו, ועי"ז משרה שכינה בישראל, וזוכים לכל הדברים הנאמרים על דיין אמת.

◇ לפני שבעלי הדין באים לדין תורה שניהם נחשבים בעיני הדיינים כרשעים, אפי' זה שלא אמר שקר, כי הוא רשע בזה שלא קישר מחשבתו אל התורה בשעת עשיית המו"מ, שהרי לכן ענשו שצריך להגיע לדין תורה, אבל אחר הדין תורה שניהם כצדיקים, אפילו זה שאמר מקודם שקר, דבאמת ישראל אינו חשוד על שקר, רק שחושב איזה תירוץ שמוותר לו לומר שקר, וכל זה נעשה ע"י שלא קישר מחשבתו אל התורה, וחושב שאפשר להרוויח ממון בלא התורה ח"ו, ועושה אפילו מה שאסרה תורה, אבל אחרי הדין תורה, נתהפך כל המו"מ שלו לתורה, נמצא שתיקן מה שפגם, וממילא שניהם נהיו כצדיקים.

פניני נועם

מי שיש לו מעט רצון להתקרב לאמת, הצדיק מקרבו כאילו הוא חבירו

וַיִּשְׁאַל אִישׁ לְרַעְהוּ לְשָׁלוֹם (שמות יח, ז)

זהו בחינת "וישאלו איש לרעהו לשלום" הנאמר במשה ויתרו, ואמרו רבותינו ז"ל (רש"י שם): 'מי תקרוי איש, זה משה'. וכמה היה רחוקים זה מזה. משה קבל התורה מפי הגבורה – ויתרו נתגיר ממקום רחוק וטמא מאד, כי לא הניח עבודה זרה שלא עברה, בפרט בעת שבא למשה שעדין לא נתגיר רק שרצה להתגיר, ואף-על-פי-כן קוראם איש ורעהו, פי כף דרבו של הצדיק הגבה מאד שהוא בחינת משה, שהוא מוריד את עצמו ומקרב את עצמו כל-כף למי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת, הוא מקרב את עצמו אליו כל-כף פאלו היה חברו ממש פאלו הם איש ורעהו.

(ליקוטי הלכות הל' בכור בחמה טהורה הל' ד' כב)

העיקר הוא האמונה

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ וְכוּ' (שמות ה, כ).

פי עקר קבלת התורה והמצוות הוא האמונה, שהוא יסוד כל התורה והמצוות, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", וכמו שדרשו רבותינו ז"ל (פסוק כד): בא חבקוק והעמידן על אחת "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ד), ועל-פני תחלת דבר ה' שדבר עם ישראל הוא "אנכי ה' אלקיך" וכו', שהיא עקר האמונה – להאמין בהשם-יתברך ולבטל אמונות כוזביות, בחינת: "לא יהיה לך אלהים אחרים" (שם פסוק ג); "לא תעשה לך פסל" וכו' (שם פסוק ד), כי זהו עקר ההתחלה והתכלית והיסוד והעקר של כל התורה בלה, פי העקר הוא האמונה.

(ליקוטי הלכות הל' עירובי תחומין הל' ה)